

El Parlament balear no s'aprimarà

Fa més de mig any que Bauzà anuncià la futura proposta per a reduir el nombre de diputats del Parlament, però el PP hi ha renunciat finalment. Això sí: els conservadors diuen que són PSOE i PSM els responsables que no hi hagi reducció d'escons.

Cap a finals del mes de juny de l'any passat, la presidenta de Castellà-Manxa, María Dolores de Cospedal, va avançar dues mesures espectaculars. Una, la dràstica baixada del sou dels diputats. Dos, la també radical disminució del nombre d'escons per a les eleccions autonòmiques de 2015.

L'anunci de Cospedal va enlluernar el president illenc, José Ramón Bauzà. En una entrevista, el juny passat, va dir que la proposta de la seva companya de partit era "una gran idea" i que ell pretenia imposar-la també a les Illes. Com és fàcil d'imaginar, l'ocurrència del president va tenir immediatament un ressò enorme a Balears.

Des d'aleshores, tanmateix, els mesos han anat passant i Bauzà se n'ha anat oblidant. I el PP també, fins que la setmana passada, a instàncies dels periodistes, la portaveu parlamentària, Mabel Cabrer, donava la culpa al PSOE i al PSM de no poder posar en pràctica l'ocurrència del president. Era la confirmació implícita que ni tan sols hi haurà proposta formal.

La reforma de la llei electoral.

Per a fer un canvi a la llei electoral del nombre d'escons que formen el Parlament balear es requereix el vot a favor de la majoria de dos terços dels diputats. Així ho imposa l'Estatut d'Autonomia. La raó d'aquesta clàusula és que va costar molt assolir l'equilibri actual entre la representació de cada illa quan es negocià l'Estatut.

Entre 1977 i 1982 el pes de la negociació autonòmica balear va anar a compte de la UCD (Unió del Centre Democràtic, partit majoritari a les Illes entre els anys citats) i el PSOE. Malgrat que formalment la discussió es va iniciar després de les eleccions

El PP renuncia implícitament a concretar una proposta per a reduir el nombre de diputats del Parlament illenc.

generals de 1977 entre els electes per les Illes a Corts i el govern d'Adolfo Suárez, en realitat no fou fins a la creació de l'ens preautonòmic, el Consell General Interinsular, el juliol de 1978, quan es començà a parlar seriosament de l'Estatut. Quan s'inicià la següent dècada l'acord era quasi una realitat. Però aleshores el cop d'Estat -23 de febrer de 1981- i, també, la profunda crisi interna de la UCD -amb el canvi de president del govern central inclòs: de Suárez a Calvo Sotelo- deixà la negociació en un punt mort fins que passessin les següents eleccions generals, que se celebraren l'octubre de 1982 i que suposaren un canvi polític radical a les Illes. El partit dretà Aliança Popular passava a ser el segon més votat, molt poc per sota del PSOE. Al Congrés era també la segona força. UCD s'enfonsava. I AP no estava d'acord amb dos elements clau de la redacció de l'Estatut. Un, donar el nom de català a la llengua pròpia. I dos, la distribució per illes dels diputats al Parlament que havien pactat UCD i PSOE, ja que els conservadors volien la paritat, això era: que cada illa triés el mateix nombre d'escons, menys Formentera, que en triaria un.

Aquesta actitud de la dreta, tan insularista, responia al fet que des de 1977 tenia a Eivissa el seu feu. Considerava que Menorca seria més esquerrana i que amb un futur Parlament amb molt de pes de les illes menors seria possible que pogués guanyar el govern si aconseguia -com així va tenir- prou força a l'illa gran, a Mallorca. En canvi, amb un sistema totalment proporcional, o bé molt poc corregit, suposava que era molt més probable que l'esquerra governés.

La situació va ser tan complicada com que AP s'abstingué en la votació al Congrés i Senat i anuncià un recurs

d'inconstitucionalitat contra l'Estatut. Malgrat que el recurs era oficialment per una qüestió formal, en realitat era -i la dreta no se n'amagava, de dir-ho- per evitar la distribució d'escons que no fos paritària. Només el fet que AP es veiés, després de les primeres eleccions autonòmiques, el 1983, amb el primer govern autonòmic a les mans va aturar aquell recurs. I acceptà fàcticament la distribució pactada abans per centristes i socialistes basada en la proporcionalitat corregida. Això era: que les illes menors tenien més representació que la que caldria per la població i, a més, l'Estatut introduïa una clàusula insularista, que satisfia AP, segons la qual unes determinades lleis -com els pressupostos- havien de ser aprovades amb el vot favorable de la majoria de diputats de cada illa.

Aquell equilibri difícil de la distribució d'escons que l'Estatut preveu va ser acceptat a la fi, encara que implícitament per AP quan veiés que podia governar, expressament pel PSOE i pels nacionalistes del PSM i els regionalistes d'UM. Per blindar-lo el màxim possible, el legislador va introduir a l'Estatut la necessitat que un canvi a la llei electoral del nombre de diputats i/o de la distribució insular dels quals requeriria la majoria de dos terços dels vots del Parlament.

Actualment la Cambra balear té 59 escons. Per tant, calen 40 vots favorables per a fer la muda. El PP en té 34 -a les eleccions n'aconseguí 35, però un diputat trànsfuga, Antoni Pastor, ha fugit del seu grup parlamentari- i, en conseqüència, per a una reforma com aquesta hauria de pactar com a mínim amb el PSM -cinc escons- i el trànsfuga esmentat o bé el diputat únic de Gent per Formentera, si és que no ho volgués o pogués fer amb el PSOE -divuit escons.

Justament per la dificultat d'assolir un pacte d'aquestes característiques, atesos els condicionants de l'aritmètica parlamentària, resultava d'allò més sorprenent que Bauzà amollés l'ocurrència de reduir força el nombre d'escons del Parlament –el PP arribà a dir que podria quedar en 31 diputats– així, sense més ni més, sense encomanar-se a ningú.

Oposició rotunda. Per ventura el president es pensava que enmig de l'onada de desprestigi de la classe política la seva proposta tindria un gran i favorable eco. Gran, tal vegada. Favorable, no gaire.

En primera instància el PSOE no s'hi oposà radicalment. Però sí des del PSM, el secretari general del qual, Biel Barceló, es mostrava inflexible: “No s'ha de canviar la llei [electoral] de cap de les maneres perquè ja va costar molt en el seu dia aconseguir l'equilibri entre illes”.

L'oposició més forta va ser, però, interna. L'insularisme en el si del PP de les illes menors s'activà per evitar que la reforma suposés una pèrdua de la representació eivissenca i menorquina a la Cambra. Però era impossible mantenir l'equilibri actual i fer la reforma. Perquè si la reducció era a 31, tal com havia dit el PP que seria, i s'havia de mantenir l'equilibri proporcional actual, per no molestar l'insularisme de les illes menors, aleshores Mallorca passaria de triar 33 a 17 escons, Menorca de 13 a 7, Eivissa de 12 a 6 i Formentera seguiria amb 1. La qual cosa voldria dir que l'únic diputat formenterer augmentaria el pes polític al doble, és a dir, que seria encara més desequilibrant del que ja ho ha estat algunes vegades (1999 i 2003 per exemple), a l'hora de formar majories polítiques al Parlament. Com que els progressistes gaudeixen d'aquest diputat des de fa dues eleccions, ho tindrien molt bé amb vista a les eleccions de 2015 per a assolir el Govern. Davant d'aquest panorama, estava cantat que el PP faria anques enrere.

Així ho féu la setmana passada, però, és clar, donà la culpa de la impossibilitat de la reforma a PSOE i PSM.

Miquel Payeras

José Ramón Bauzà anuncià, com Cospedal, la reducció del nombre de diputats del Parlament balear, però finalment ha fet anques arrere.